5. Semesterbeskrivelse

Peqqissaanermik
Ilisimatusarfik
Institut for Sundhed & Natur
Institute of Health & Nature

Bachelor i sygepleje

Revideret: juli 2026

Indhold

Teoretiske studier ... 1

Sygepleje ... 1

Sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje ... 2

Den motiverende samtale ... 3

Misbrug og omsorgssvigt ... 3

Tab af livsmod og selvmordsforebyggelse ... 4

Rehabiliterende sygepleje ... 5

Palliativ sygepleje ... 5

Sygepleje i det virtuelle rum ... 6

Kvalitet i sundhedsvæsenet ... 7

Sygeplejevidenskab i forhold til etiske aspekter og dilemmaer på professions- og samfundsniveau ... 8

Omsorgsfilosofi, sygeplejeprofessionens udvikling og interaktionel sygeplejepraksis ... 9

Videnskabsteori og forskningsmetodologi ... 9

Epidemiologi og miljømedicin ... 10

Folkesundhedsvidenskab ... 11

Pædagogik ... 13

Filosofi og etik ... 14

Religion ... 15

Sociologi og antropologi ... 16

Kulturnatten ... 17

Ekstern prøve i 5.semester ... 18

Den skriftlige opgave ... 19

Den mundtlige eksamination ... 20

Semesterbeskrivelse

5. Semester

Obs. Der kan være små justeringer i august.

Semesterets overordnede tema:
Sundhedsfremmende og rehabiliterende sygepleje, sundhedspædagogik og kvalitet i sundhedsvæsenet.

Omfang i ECTS: 30	Teoretiske studier 30 ECTS		
	Kliniske studier 0 ECTS		
Semesterets fagområder:		Teoretiske studier (30 ECTS)	Kliniske studier (0 ECTS)
	Sygepleje	13 ECTS (104 lekt)	
	Videnskabsteori og forskningsmetodologi	4 ECTS (32 lekt)	
	Epidemiologi	2 ECTS (16 lekt)	
	Folkesundhed	3 ECTS (24 lekt)	
	Filosofi og etik	3 ECTS (24 lekt)	
	Religion	1 ECTS (8 lekt)	
	Pædagogik	2 ECTS (16 lekt)	
	Sociologi og antropologi	2 ECTS (16 lekt)	

Læringsforløbet indledes med:
Introduktion til semesterets læringsmål, indhold og litteratur.
Introduktion til semesterets eksterne prøve, dens mål og dens kriterier.

Teoretiske studier

Sygepleje

Mål:

- Gøre rede for grundbegreber inden for sundhedsfremme og sundhedspædagogik
- Gør rede for begreber og metoder inden for rehabilitering og palliation
- Gøre rede for grundbegreber og principper knyttet til kvalitetsarbejde i sundhedsvæsenet
- Identificere et sundhedsproblem i befolkningsmæssigt og kulturelt perspektiv
- Analysere den valgte problemstilling i et sygeplejefagligt og etisk perspektiv
- Opstille et teoretisk underbygget forslag til sundhedspædagogisk indsats over for en befolkningsgruppe og en identificeret problemstilling, der har relevans i forhold til aktuel sundhedsstrategi
- Identificere socialt udsatte gruppers behov i forbindelse med misbrug og omsorgssvigt
- Systematisk søge, vurdere og diskutere forskningsresultater til belysning af en sygeplejefaglig problemstilling
- Identificere og analysere kvalitetsbrist i sundhedsvæsenet
- Systematisk søge, vurdere og diskutere evidensbaserede metoder til at styrke kvaliteten på det valgte område
- Argumentere for en sygeplejefaglig vurdering af en patients eller borgers situation med henblik på at indgå i tværfagligt samarbejde og på tværs af kommunal og regional sundhedssektor.

Indhold:
Emner der undervises i:

- *Sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje*
- *Den motiverende samtale*
- *Misbrug og omsorgssvigt*
- *Tab af livsmod og selvmordsforebyggelse*
- *Den svære samtale*
- *Rehabiliterende sygepleje*
- *Palliativ sygepleje*
- *Sygepleje i det virtuelle rum.*
- *Kvalitet i sundhedsvæsenet*
- *Etiske aspekter i sygeplejen på professions- og samfundsniveau*
- *Omsorgsfilosofi*
- *Sygeplejeprofessionens udvikling*
- *Interaktionel sygeplejepraksis*

Omfang: 104 lekt.
Pensum: 882 + 200 fra opgaven sider (i alt ca. 1082 sider)

Sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje
Mål:

- gøre rede for grundbegreber inden for sundhedsfremme og forebyggelse
- kan opnå dybdegående viden om centrale områder indenfor miljø og livsstil, der har betydning for menneskets sundhed, den studerende kan identificere et sundhedsproblem i befolkningsmæssigt og kulturelt perspektiv.
- analysere sygeplejefaglige problemstillinger i et sundhedsfremmende og -forebyggende perspektiv, samt mundtligt og skriftligt formidle argumentationen for analysen, der udmunder i interventionsforslag, der tilgodeser de kontekstuelle vilkår for interventionen.
- kan argumentere for en sygeplejefaglig vurdering af en patients eller borgers situation med henblik på at indgå i tværfagligt samarbejde og på tværs af kommunale og regionale sundhedssektorer.

Indhold:
Sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje i et nationalt og internationalt perspektiv. Befolkningsundersøgelser. Sundhedspolitiske initiativer og interventioner. Sideløbende undervises i og relateres til faget folkesundhedsvidenskab. Idégenerering og innovation knyttet til udviklingen af sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje.

Omfang: 18 lektioner
Pensum: 123 sider

Litteratur:

- Berliner, P., Gestur, H. (2020): Fællesskaber, trivsel og sundhed. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 69-86 (17 s.)
- Evron, L. (2020): Kapitel (kap.). 3, Sundhedsfremme og forebyggelse. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 53-85. (32 s.)

- Mulvad, G. (2018): Food security in Greenland. I: Exner-Pirot, H., Norbye, B., Butler, L. (red.), *Northern and Indigenous health and healthcare* (pp. 40–47). University of Saskatchewan. Link (02-03-2026) (7 s.)
- Mulvad, G., Aagaard, T. (2020): Familie og velfærd: Mere udvikling – mindre behandling. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 25-32. (7 s.)
- Ottendahl, C. B., et al. (2023): Afsnit 2.1 «Vores sundhed» - sundhedsopfattelser med fokus på krop, sjæl og ånd. Statens Institut for Folkesundhed, s. 11-13 (2 s.) Link (02-03-2026)
- Andersen, MM, Ottendahl, CB, Larsen, CVL, et al. (2026). *Udvikling i børns sundhed og trivsel i Kalaallit Nunaat fra 2018-2024: Data fra Skolebørnsundersøgelsen HBSC Greenland 2018, 2022 og 2024*. Link
    - Kapitel 2.9 Fritidsaktiviteter. (s. 24)
    - Kapitel 5.1 Diskussion af de vigtigste fund og Inuuneritta III (s. 56-57)
- c
- Sundhedskommissionens Betænkning. (2023). *Vores Sundhedsvæsen – vores fælles ansvar*. Link (02-03-2026) *Sundhedsfremme og forebyggelse*. s. 179-206 (21 s.)

Den motiverende samtale

Mål:

At den studerende opnår færdigheder i og anvende samtaleteknikker, der kan fremme patientens motivation i et sundhedsfremmende og forebyggende perspektiv.

Indhold:

Den motiverende samtale, øvelser i motiverende samtale.

Omfang: 5 lekt.

Pensum: 42 sider

Litteratur:

- Eksempel på hvordan den motiverede samtale bliver brugt her i Grønland ved *Allorfik:* ARTIKEL OM MI_dk.pdf (02-03-2026) (2 s.)
- Finderup, J & Lomborg K (2017*): Hjælp patienten med at træffe beslutninger*. Sygeplejersken. Fag & Forskning 2017; vol. (3). Link (02-03-2026) (5 s.)
- Kehler, D. (2021): Kap. 15, Den forebyggende og motiverende samtale. I: Jørgensen, K. (red.): *Kommunikation – for sundhedsprofessionelle*. 5. udgave, 1. oplag. Gads Forlag. s. 261-279 (18 s.)
- Miller, W. R., Rollnick, S. (2013): At fremkalde personens egen motivation. I: Miller, W. R., Rollnick, S. (red.): *Den motiverende samtale.* 2. udg. 1. opslag. København, Hans Reizels Forlag, s. 205-222 (17 s.)

Supplerende litteratur:

- Rubin, SE., et al. (2023): *Afhængighedsbehandling i Grønland – Behandlerperspektiv på det nationale behandlingstilbud Allorfik*. Statens Institut for Folkesundhed, SDU. Link (02-03-2026)
    - Kapitel 4. Mødet med borgeren. (s.17-18)
    - Kapitel 5.2. Motivation hos borgeren. (s.20-22)

Misbrug og omsorgssvigt

Mål:

At den studerende kan identificere socialt udsatte gruppers behov i forbindelse med misbrug og omsorgssvigt, og dets betydning for menneskets sundhed.

Indhold:
Misbrugsproblematikker i samfundet
Omfang: 6 lekt.
Pensum: 47 sider

Litteratur:

- Berliner, P. & Lynge, AE. (2023): *Magt og autoritet om børns adgang til rettigheder*. I: Høiris, O., et al. Magt og autoritet i Grønland. Syddansk Universitetsforlag, s. 377-403 (27 s.)
- Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet (2020): *National handlingsplan mod forældres omsorgssvigt af børn 2020-2030 Børn og familier i centrum – et mere sammenhængende børne- og familieområde. Link* (02-03-2026)
    - Kap. 4 Omfanget af omsorgssvigt. s. 20-25 (5 s.)
- Larsen, C. V. L., Hansen, C. B., Ingemann, C., Jørgensen, M. E., Olesen, I., Sørensen, I. K. … Bjerregaard, P. (2019): *Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018.* (15 s.) Link (02-03-2026)
    - Kap. 2 Levevilkår og ulighed i sundhed. s. 6-13.
    - Kap. 4 Rusmidler og rygning. s.22-30

Supplerende:

- Ottendahl, C. B., Seidler, I. K., Beck, A., Pedersen, C. P., Bjerregaard, P., & Larsen, C. V. L. (2024). Developing the ACEIG-scale: An adverse childhood experience scale for Inuit youth in Greenland. *Child Abuse & Neglect*, *148*, 106471. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2023.106471

Tab af livsmod og selvmordsforebyggelse
Mål:

- At den studerende opnår færdigheder i og anvende samtaleteknikker og vurderingsredskaber i mødet med den selvmordstruede patient.

Indhold: Den svære samtale. Strategier og indsatser på nationalt og lokalt niveau i forebyggelsen af selvmord.
Omfang: 12 lekt.
Pensum: 125 sider

Litteratur:

- Erlangsen, A., Nordentoft, M., Dvinge, L., & Laidler, R. (2020). *Selvmordsforebyggelse*. I: N. Buus, B. Askham, L. L. Berring, L. Hybholt, K. Stjernegaard, & E. S. Tønder (Red.): *Psykiatrisk Sygepleje*. Munksgaard, s. 463–491 (28 s.)
- Flora, J. (2020): ”*Jeg ved ikke hvorfor han gjorde det. Det skete af sig selv*” – Kausalitet og selvmord. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.): *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 165-182. (17 s.)
- Paarisa (2023): *QAMANI – Strategi for forebyggelse af selvmord 2023-2028*. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik (Socialstyrelsen). Link (02-03-2026) (44 s.)
- Seidler, I. K., et al. (2023): *A Systematic Review on Risk and Protective Factors for Suicide and Suicidal Behaviour among Greenland Inuit*. International Journal of Circumpolar Health 82(1). (15 s.) Link

Supplerende:

- Bloch, A. P., Larsen, C. V. L., & Jensen, T. (2026). Coping with suicidal crisis in Kalaallit Nunaat (Greenland): inuit youth lived experiences of recovery and protective processes - a qualitative pilot study. *International Journal of Circumpolar Health*, *85*(1). https://doi.org/10.1080/22423982.2026.2689246
- Seidler, I.K., Tolstrup, J.S., Bjerregaard, P. *et al.* Time trends and geographical patterns in suicide among Greenland Inuit. *BMC Psychiatry* **23**, 187 (2023). https://doi.org/10.1186/s12888-023-04675-2

Rehabiliterende sygepleje

Mål:

- At den studerende opnår viden om de politiske, økonomiske og administrative rammer for rehabiliterende sygepleje.
- At den studerende kan analysere og vurdere behovet for rehabiliterende sygepleje hos palliative patienter.

Indhold:
Internationale og nationale strategier og indsatser indenfor rehabiliteringsprocessen.
Omfang: 9 lekt.
Pensum: 71 sider

Litteratur:

- Aagaard, Tine (2015): Politiske, økonomiske og administrative rammer for sundhedsområdet. I: *Hverdagsliv med sygdom – Patienters kulturelle perspektiver på sundhedspraksis i Grønland*. INUSSUK nr. 1, 2015. Kapitel 2. (s. 52-68) (21 s.)
- Borg, T (2020): Rehabilitering som del af borgerens livsførelse og læring i relationelle og kulturbestemte kontekster. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 123-141. (18 s.)
- Sundhedskommissionens Betænkning. (2023). *Vores Sundhedsvæsen – vores fælles ansvar*. Link (02-03-2026)
    - Kap. 12. Rehabilitering. s. 207-218 (12 s.)
- Vallgårda, S. (2013). Kap. 3, Politiske ideologier og sundhedspolitik. I: Vallgårda, S. (red.): Sundhedspolitik, teorier og analyser. København, Munksgaard. s. 47-67. (20 s.)

Palliativ sygepleje

Mål:

- At den studerende opnår viden om nationale rehabiliterende og palliative indsatser.
- At den studerende opnår viden om og kan reflektere over det tværsektorielle og tværfaglige samarbejde i forhold til rehabiliterende og palliative indsatser.

Indhold:
Nationale tværsektorielle og tværfaglige indsatser indenfor det palliative felt. Patienters oplevelser af de tilgængelige rehabiliterende og palliative indsatser.
Omfang: 5 lekt.
Pensum: 30 sider

Litteratur:

- Departement for Sundhed (2015). *Muligheder for rehabiliterende og lindrende (palliativ) indsats til personer med livstruende sygdo*m. S. 38-42. Link (02-03-2026) (5 s.)
- Jespersen, E. et al. (2021): *Rehabiliterende palliation til den livstruede patient og familie.* I: Kragh, CF., Ilkjær, I. & Dieperink, KB. (eds). Palliation og rehabiliterende palliation. København: Gads Forlag, s. 25-45. (20 s.)
- Timm, H., Aagaard, T., Augustussen, M. (2019). Palliation i Grønland. Palliation, Grønland, kræftpatienters symptomatologi, patienters og pårørendes og professionelles erfaringer. REHPA. S. 31-36. Link (02-03-2026) (5 s.)
- Køster, A. (2026). Trøst : – et eksistentielt behov i mødet med døden. *Kritisk Forum for Praktisk Teologi*, *47*(176), 64–74. https://doi.org/10.7146/kfpt.v47i176.166889

Sygepleje i det virtuelle rum

Mål:

At den studerende opnår viden om mulighederne for rehabiliterende sygepleje, hvor geografien er udfordrende i forhold til at kunne udøve sygepleje i en direkte relation til patienten.

Indhold:

Rehabiliterende sygepleje der udøves over geografiske afstande. Muligheder for rehabiliterende indsatser ved hjælp af teknologi.

Omfang: 6 lekt.

Pensum: 55 sider

Litteratur:

- Ammitzbøll Rasmussen, L., & Pedersen, M. L. (2026). Video, mail, and medical assistance request telemedicine consultations at Steno Diabetes Center Greenland. *International Journal of Circumpolar Health*, *85*(1). https://doi.org/10.1080/2242398 2.2026.2632393
- Gregersen, S., Hansen, H., Nielsen, C., & Hald, M. H. (2025). Feasibility and patient perspectives on telerehabilitation for COPD in Greenland. *International Journal of Circumpolar Health*, *84*(1). https://doi.org/10.1080/22423982.2025.2579362
- Danbjørg, DB. & Olesen, F. (2018): *Sygepleje Og Teknologi*. Klinisk Sygepleje 32(01):73–78. (6 s.)
- Gars, U., Skov, H. (2023). Kap. 3. *Teknologier som forandringsagenter i arbejdslivet*. I: Fredskild & Gars (red.) Teknologi og innovation i sundhedsvæsenet. København: Gads Forlag. (s. 63-93)
- Karnøe, A., Kayser, L. (2023). Kap. 5 *Digital sundhedskompetence*. I: Fredskild & Gars (red.) Teknologi og innovation i sundhedsvæsenet. København: Gads Forlag. (s. 121-141)
- Øgaard, A. (2020): Pædagogiske perspektiver for telemedicin – et praksisfelt i Grønland under udvikling. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 311-322. (11 s.)

Supplerende litteratur:

- David-Olawade, A. C., Olawade, D. B., Ojo, I. O., Famujimi, M. E., Olawumi, T. T., & Esan, D. T. (2024). Nursing in the digital age: harnessing telemedicine for enhanced patient care. *Informatics and Health*, *1*(2), 100-110. https://doi.org/10.1016/j.infoh.2024.07.003
- Jørgensen N, Jensen TSR, Bernth-Andersen S, Damborg F, Holst AV, Fugleholm K, et al. Teleneurosurgery between Greenland and Denmark. *BMJ Global Health*. 2025;10:e017994. https://doi.org/10.1136/bmjgh-2024-017994

Kvalitet i sundhedsvæsenet

Mål:

- gøre rede for grundbegreber og principper knyttet til kvalitets- og udviklingsarbejde i sundhedsvæsenet, herunder de udfordringer og barrierer der kan opstå.
- vurdere og diskutere forskningsresultater til belysning af en sygeplejefaglig problemstilling
- identificere og analysere kvalitetsbrist i sundhedsvæsenet
- systematisk søge, vurdere og diskutere evidensbaserede metoder til at styrke kvaliteten.

Indhold:

Dokumentationsstandarder. Kvalitets- og udviklingsarbejde, kvalitetssikring samt evaluering heraf. Evidens. Kliniske retningslinjer. Implementeringsprocesser. Patientforløb.

Omfang: 18 lekt.

Pensum: 171 sider

Obligatoriske studieaktiviteter: Redegør for grundbegreber og principper knyttet til kvalitetsarbejde, der sikrer evidens og kvalitetsudvikling af den kliniske sygepleje i sundhedsvæsenet. Metode og tidspunktet for redegørelsen aftales med underviseren.

Litteratur:

- Dansk Selskab for Patientsikkerhed: Forbedringsmodellen – en fælles ramme for arbejdet med kvalitet og patientsikkerhed. Link (02-03-2026) (4 s.)
- Dansk Selskab for Patientsikkerhed (2024): Metoder og arbejdsgange til tidlig opsporing af sundhedsproblemer hos mennesker med demens. link (02-03-2026) (20 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 1, Kvalitet på dagsordenen. I: *Basal kvalitetsudvikling.* 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 15-29 (15 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 2, Evidens og kvalitet. I: *Basal kvalitetsudvikling.* 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 31-45 (15 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 3, Kvalitetsbegrebet. I: *Basal kvalitetsudvikling.* 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 47-63 (15 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 4, Patientforløb. I: *Basal kvalitetsudvikling.* 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 65-81 (17 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 5, kvalitetsvurdering. I: *Basal kvalitetsudvikling.* 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 83-97 (14 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 6, Kvalitetsmåling. I: *Basal kvalitetsudvikling.* 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 99-126 (27 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 7, Kvalitetsforbedring. I: *Basal kvalitetsudvikling.* 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 129-152 (23 s.)
- Mainz, J. (2024): Kap. 8, patientsikkerhed. I: *Basal kvalitetsudvikling.* 2. udgave. København, Munksgaard Danmark, s. 155-175 (21.s)
- NSW government Clinical Excellence Commission (2020): The Six Dimensions of Healthcare Quality. Link (02-03-2026)

Supplerende litteratur:

- Landslægeembedet. *Landslægens vejledninger for sundhedsprofessionelle.* Link (02-03-2026)
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet. *Sundhedsvæsenet: Kvalitet i sundhedsvæsenet.* Link. (02-03-2026)
- Svartá, DL & Larsen, CVL. (2020): Evaluering af Kræftplan 2013. Link (03-06-2026)

- Olesen, I., et al. (2023). Muligheder og begrænsninger for fødselsbetjeningen set i et udviklingsperspektiv. Link (02-07-2026)

Sygeplejevidenskab i forhold til etiske aspekter og dilemmaer på professions- og samfundsniveau

Mål:

- kan diskutere mulige sygeplejefaglige dilemmaer, der kan opstå mellem aktører på de forskellige niveauer i relation til folkesundhed, sundhedsfremme og sundhedspolitiske og samfundsmæssige vilkår.
- reflektere over, analysere og diskutere sygeplejeetiske og mellemmenneskelige etiske dilemmaer.

Indhold:
ICN, SSN, DSR Sygeplejeetiske Råd, Grønlands Sygeplejeetiske råd og Sygeplejeetiske retningslinjer, indførsel i professionsetik i sygeplejen, etiske overvejelser ifm. Dataindsamling samt argumentation og refleksion over etiske principper i kvantitative og kvalitative forskningsundersøgelser.

Omfang: 15 lekt.
Pensum: 143 sider
Obligatoriske studieaktiviteter: Den studerende søger og fremlægger i løbet af undervisningen viden om, hvilke etiske overvejelser, man bør have i forbindelse med en dataindsamling, der foregår vha. interview, observation eller andre metoder, der direkte kan involvere patienter. Underviser planlægger tidspunktet samt tidsforbruget for udførelsen af den obligatoriske studieaktivitet.

Litteratur:

- Andersen, A. B. (2022). Etisk refleksion i sygeplejeprofessionen. I: Flach, LA & Bøgeskov, BO. *Etik i sygeplejen*. 1. udgave, 1. oplag, FADS forlag s. 62-78 (16 s.)
- Birkler, J. (2019). Etiske dilemmaer. I: Birkler, J. (red.): *Etik en grundbog.* 1. udgave, 1.oplag, Munksgaard Danmark. S. 35-70 (25 s.)
- Birkler, J. (2019). Etiske refleksioner. I: Birkler, J. (red.): *Etik en grundbog*. 1. udgave, 1.oplag, Munksgaard Danmark. S. 153-166 (13 s.)
- de Neergaard, R. R. B. (2025). Etik og sygepleje i en grønlandsk kontekst. I: Bøgeskov & Falch (Red.), *Etik og sygepleje – En grundbog i teori og praksis* (s. 304–318). København: FADL's Forlag. (14 s.)
- Harrits, G.S.: Etiske udfordringer i sundhedsprofessionelles møde med forskellige livsvilkår. I: Munksgaard, M. E., Fjordside, S. (2019): *Etiske problemstillinger, dilemmaer og paradokser for sundhedsprofessionelle*. Gads Forlag, s. 21-31, (10 s.)
- International Council of Nurses (ICN) (2023): ICN's Etiske kodeks for sygeplejersker; s. 7-25 (19 s.) Link (02-03-2026)
- Kalaallit Nunaanni Peqqissaanermi Ileqqorissaarnermut Siunnersuisoqatigiit/Sygeplejeetisk Råd i Grønland. *Sygeplejeetiske retningslinjer*. (7 s.) Link (02-03-2026)
- Mulvad, G., Aagaard, T. (2020): Videnskabsetik i sundhedsforskning i et postkolonialt samfund med en lille befolkning. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 357-365. (8 s.)

Supplerende:

- Sykepleiernes Samarbeid i Norden (SSN) (2003): *Etiske retningslinjer for sygeplejeforskning i Norden.* Oslo Link (02-03-2026) (19 s.)

- Sygeplejeetisk Råd (2014): De Sygeplejeetiske Retningslinjer, København, Dansk Sygeplejeråd, s. 1-12. (12 s.) Link (02-03-2026)

Omsorgsfilosofi, sygeplejeprofessionens udvikling og interaktionel sygeplejepraksis
Mål:
Den studerende kan analysere, diskutere og argumentere for, hvordan sygeplejeprofessionen udvikler egen praksis ved hjælp af omsorgsfilosofi og interaktionel sygeplejepraksis som referenceramme i undersøgelser.

Indhold: Sygeplejeteorier som referencerammer.
Omfang: 10 lekt.
Pensum: 75 sider

Litteratur:
- Laugesen, B. et al. (2021): *Præsentation af begrebsrammen FoC.* I: Damsgaard, T. L., Grønkjær, M., & Poulsen, I. (eds) Fundamentals of Care - Klinik, ledelse, uddannelse og forskning. København: Munksgaard, s. 15–35. (20 s.)
- Norlyk, A., Haarhr, A., Dreyer, P., Martinsen, B. (2017): *Sygeplejefagets teorigrundlag som værn mod McDonaldiseringen*. Klinisk Sygepleje, Vol. 31. s. 231-240. (9 s.)
- Scheel, M. (2005): Centrale begreber i den interaktionelle sygeplejepraksis. I: Scheel, M. (red.). *Interaktionel sygeplejepraksis*. 4. udgave. København, Munksgaard. s. 167-190. (23 s.)
- Scheel, M. (2005): Omsorg og egenomsorg i den interaktionelle sygeplejepraksis. I: Scheel, M. (red.). *Interaktionel sygeplejepraksis*. 4. udgave. København, Munksgaard. s. 245-268. (23 s.)

Videnskabsteori og forskningsmetodologi
Mål:
- kan forholde sig til forskellige videnskabsteoretiske tilgange til opfattelsen af sundhed og sygdom.
- kan anvende grundlæggende viden om forskellige videnskabsteoretiske grundpositioner og opnå kundskaber i kvalitative og kvantitative undersøgelsesmetoder.
- kan anvende og søge i sundhedsvidenskabelige databaser med henblik på at indhente artikler.

Indhold:
Forskningsdesigns. Videnskabsteoretiske tilgange. Metodologi. Analysestrategier. Litteratursøgning i sundhedsfaglige databaser.

Omfang: 32 lektioner
Pensum: 223 s. (+ min. 2 selvvalgte videnskabelige artikler de studerende selvstændigt finder via litteratursøgning)
Obligatoriske studieaktiviteter: Den studerende skal vha. en systematisk litteratursøgning finde henholdsvis en kvalitativ og en kvantitativ artikel, der omhandler samme sundhedsfaglige problemstilling. Artiklerne kvalitetsvurderes og den studerende diskuterer mundtlig de forskellige metodiske og analytiske valg i hver af de to artikler. Underviser planlægger tidspunktet samt tidsforbruget for udførelsen af den obligatoriske studieaktivitet.

Litteratur:
Litteratursøgningsdelen:

- CASP- tjeklister til artikelvurdering af forskellige studiedesigns (2 s.):
  - På dansk: Link (02-03-2026)
  - Den officielle hjemmeside: Link (02-03-2026)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Litteratur og kilder. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. 87-118 (31 s.)
- Pedersen, M., Holt, K. (2020): Kap. 11, Kritisk artikellæsning. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 247-265. (18 s.)
- Sørensen, W. L. (2020): Kap. 10, Opbygning og læsning af forskningsartikler. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 237-246. (9 s.)

Kvantitativ metode:

- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Teori. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. 133-160 (27 s.)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Kvantitative dataindsamlingsmetoder. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. s. 291-316 (25 s.)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Analyse i kvantitative projekter. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. s. 317-341 (24 s.)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Argumentation. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. s. 419-428 (9 s.)

Kvalitativ metode:

- Daviss, Betty-Anne (1997). "Heeding Warnings from the Canary, the Whale, and the Inuit: A Framework for Analyzing Competing Types of Knowledge about Childbirth." I: Childbirth and Authoritative Knowledge: Cross-Cultural Perspectives, red. Robbie E. Davis-Floyd og Carolyn F. Sargent. University of California Press, s. 441-445 og 468-470.
- Olesen, Hansen & Larsen (2021): *Guide til Sharing Circles i Grønland*, Center for Folkesundhed i Grønland
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Kvalitative design. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. 173-179 (6 s.)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Kvalitative dataindsamlingsmetoder. I: *Det gode bachelorprojekt i sundhedsuddannelserne*. s. 181-235
  - S. 181-198 (Kvalitative interviews)
  - S. 203 – 218 (Fokusgruppe og gruppeinterview)
- Nielsen, D. A., Hjørnholm, T. Q., Jørgensen, P. S. (2019): Analyse og fortolkning i kvalitative projekter. I: Det gode bachelorprojekt I sundhedsuddannelserne. s. 247-265 (18 s.)

Supplerende:

- Wilson, S. (2008). Research is Ceremony. Fernwood Publishing.

Epidemiologi og miljømedicin

Mål:

- kan anvende epidemiologiske grundbegreber i analysen af udbredelse af og årsagerne til befolkningens helbredsmæssige tilstand.
- kan reflektere over epidemiologiske data som grundlag for vurdering af levevilkårs og livsstils betydning for befolkningssundheden.

- kan forbinde miljøfaktorer i menneskets omgivelser med påvirkning af sundhed og velbefindende samt kan nævne samfundets foranstaltninger på miljøområdet i forhold til sygdomsforebyggelse og sundhedsfremme.

Indhold:
Kursusdelen i epidemiologi giver en introduktion til følgende begreber og metoder: Epidemiologiens grundlæggende begreber: Årsager til sygdom, associationsmål, hyppighedsmål, studiedesign, signifikans, bias og confounding samt epidemiologiens anvendelsesområder, herunder forebyggelse af sygdom. Kursusdelen i miljømedicin giver en introduktion til: Miljøfaktorers påvirkning af mennesket herunder toksikologi, drikke- og spildevand, affald, luftforurening, indeklima og levnedsmidler, risikogrupper. Der er særligt fokus på de arktiske miljøforhold.

Omfang: 16 lekt.
Pensum: 111 sider

Litteratur:
Epidemiologidelen:

- Pedersen, M. (2020): Kap. 6, Epidemiologiske analyser. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 133-157. (25 s.)
- Schmidt, A. (2020): Kap. 7, Epidemiologiske design. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 159-189. (30 s.)
- Schmidt, A. (2020): Kap. 8, Kausalitet og fejlkilder i epidemiologisk forskning. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 191-201 (20 s.)

Miljømedicindelen:

- Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) (2021): *Human Health in the Arctic 2021 - Summary for Policy-Makers*. Link (02-03-2026) (15 s.)
- Wielsøe, M., Long, M., Søndergaard, J., & Bonefeld-Jørgensen, E. C. (2024). Metal exposure in the Greenlandic ACCEPT cohort: follow-up and comparison with other Arctic populations. *International Journal of Circumpolar Health*, *83*(1). https://doi.org/10.1080/22423982.2024.2381308
- Hauptmann, A. L. (2024). Food sovereignty in Kalaallit Nunaat. *Food and Foodways*, *32*(4), 279–301. https://doi.org/10.1080/07409710.2024.2405795

Folkesundhedsvidenskab

Mål:

- kan nævne og drage parallel mellem internationale og nationale strategier til opretholdelse og forbedring af befolkningsgruppers sundhedstilstand.
- på baggrund af viden om risikofaktorer, screening og epidemiologiske undersøgelser kan reflektere over sundhedsfremme, sygdomsforebyggelse og folkesundhedsprogrammer i relation til det enkelte menneske, grupper, samfund i et kulturelt perspektiv.
- kan forholde sig til sundhedsfaglige foranstaltningers og handlingers betydning for sundhedsadfærd og ændringer af disse.

Indhold:
Introduktion til internationale og nationale sygdomsforebyggende, sundhedsbevarende og

sundhedsfremmende strategier og metoder, herunder Selvstyrets folkesundhedsprogram samt strategier i relation til højrisikointervention, masseintervention og miljøintervention. Metoder til beskrivelse og analyse af befolkningsgruppers sundhedstilstand samt sundhedsadfærd med særlig vægt på social ulighed i sundhed samt på livsstilsforhold. Kurset fokuserer på temaer i Selvstyrets aktuelle Folkesundhedsprogram.

Omfang: 24 lekt.
Pensum: 190 sider
Obligatorisk studieaktivitet: Den studerende skal fremlægge en sygeplejefaglig problemstilling, der identificerer et sundhedsproblem i befolkningsmæssigt perspektiv. Problemstillingen skal vurderes i relation til internationale og nationale sygdomsforebyggende, sundhedsbevarende og sundhedsfremmende strategier og interventioner.

Litteratur:

- Povlsen, L. (2020): Kap. 1, Sundhed og folkesundhed. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 17-31. (14 s.)
- Povlsen, L. (2020): Kap. 2, Folkesundhedsarbejde i et historisk perspektiv. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 33-51. (18 s.)
- Pedersen, M. (2020): Kap. 5. Social ulighed i folkesundhed. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 115-129. (14 s.)
- Rasmussen, J. (2020): Kap. 4, Den demografiske udvikling og dens betydning for folkesundheden. I: Rasmussen, J., Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 87-111 (24 s.)
- Holen, M. (2018): Kap. 13. Køn, Sundhed og Sygdom. I: Andersen & Timm (red.). *Sundhedssociologi – en grundbog*. 2. udgave. København, Hans Reitzels Forlag. s. 265-279 (19 s.)
- Elizabeth Barr, Ronna Popkin, Erik Roodzant, Beth Jaworski, Sarah M Temkin, Gender as a social and structural variable: research perspectives from the National Institutes of Health (NIH), *Translational Behavioral Medicine*, Volume 14, Issue 1, January 2024, Pages 13–22, https://doi.org/10.1093/tbm/ibad014

- Styrelsen for Forebyggelse og Sociale forhold (2020). *INUUNERITTA III:* Naalakkersuisuts strategi for samarbejdet om det gode børneliv 2020-2030. Pejlemærker; s.28-58 (30 s.)
    - DK: https://paarisa.gl/-/media/paarisa/materialer/film-og-udgivelser/rapporter/inuuneritta-iii-sep20-naal-da-web_final.pdf
    - KAL: https://paarisa.gl/-/media/paarisa/materialer/film-og-udgivelser/rapporter/inuuneritta-iii-sep20-naal-ka-web_final.pdf
- Hansen, H. L. & Noahsen, P (2020): *Sundhed og sundhedsvæsen i Grønland i år 2020*. I: Aagaard, T., Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 35-48. (13 s.)
- Larsen, C.V.L. (2021): Perspektiver for indsatser målrettet unges mentale sundhed og helbred. I: Ottendahl, C.B. et al.: *Mental sundhed og helbred blandt 15-34 årige i Grønland: Betydningen af opvækstvilkår, beskyttende faktorer og risikofaktorer*. Statens Institut for Folkesundhed, Link s. 95-96. (2 s.) (02-03-2026)
- Larsen, C.V.L., et al. (2019): Kap 2. Levevilkår og ulighed i sundhed. I: *Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018*; Link (02-03-2026). s. 6-15 (9 s.)

- Nørtoft, K. & Jensen, T. (2023): *Ældres rolle i overlevering af traditionel viden og deres taleposition i det grønlandske samfund*. I: Høiris, O., et al. Magt og autoritet i Grønland. Syddansk Universitetsforlag, s. 501 - 525 (27 s.)

Supplerende litteratur:

- Arctic Human Health Expert Group. (2026). APPENDIX: Health priorities in the Arctic. I: Arctic Council – Sustainable Development Group. Recent activities, future actions and priorities in health: a note to inform our work for health in the Arctic. (s. 12-19) – *tilgængelig via afdelingslederen*
- De Forenede Nationer (FN). (2020): Verdensmål – Danmark, Grønland og Færøernes officielle side. *De 17 Verdensmål.* OG *Hvad er verdensmålene?* Link & Link (02-03-2026) (20 s.)
- Bjerregaard, P., Svarta, DL., & Larsen, CVL. (2023): *Social ulighed i sundhed*. Link (Besøgt 02-03-2026)
- Departementet for Sundhed. (2016): Brystkræftscreening - en samfundsøkonomisk analyse, EM 2016. Link (Besøgt 02-03-2026)
- Svarta, DL. & Larsen, CVL. (2020): *Evaluering af Kræftplan 2013: Status på kræftområdet i Grønland*. Link (Besøgt 02-03-2026)
- *Der kan findes en række flere rapporter om folkesundhed i Grønland her: https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/groenland*

Pædagogik

Mål er at den studerende:

- ud fra pædagogiske begreber, teorier og metoder kan planlægge, gennemføre og evaluere oplysning, vejledning og undervisning af såvel grupper af borgere/patienter og lokalsamfund som af kollegaer, samarbejdspartner og studerende.
- kan indkredse, analysere, diskutere og perspektivere sygeplejefaglige pædagogiske problemstillinger.

Indhold:
Pædagogiske begreber, teorier og metoder. Didaktik, evaluering og sundhedspædagogik. Refleksion som læringsproces.

Omfang: 16 lekt.
Pensum: 147 sider
Obligatorisk studieaktivitet: I grupper udarbejder og fremviser de studerende en kort klinisk situation med fokus på sundhedspædagogik og sygeplejerske-patient-relationen. Gruppen skal demonstrere en sundhedspædagogisk tilgang i praksis og efterfølgende begrunde sit valg med udgangspunkt i centrale begreber og teorier fra undervisningen.

Litteratur:

- Saugstad, T., Gabrielsen, N. (2021): Kap. 1, Sundhed og pædagogik. I: Saugstad, T., Gabrielsen, N. (red.): *Sundhedspædagogik for praktikere*. 4. udgave. Munksgaard. S. 17 - 39 (22 s.)
- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 2, Sundhedspædagogik i et samfundsperspektiv. I: Saugstad, T., Gabrielsen, N. (red.): *Sundhedspædagogik for praktikere*. 4. udgave. Munksgaard. S. 41 – 60 (19 s.)

- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 4, Undervisning og den didaktiske triangel. I: Saugstad, T., Gabrielsen, N. (red.): *Sundhedspædagogik for praktikere*. 4. udgave. Munksgaard. S. 87 –107 (20 s.)
- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 5, Pædagogisk vejledning. I: Saugstad, T., Gabrielsen, N. (red.): *Sundhedspædagogik for praktikere*. 4. udgave. Munksgaard. S. 109 – 129 (20 s.)
- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 6, Sundhedskampagner og sundhedspædagogik. I: Saugstad, T., Gabrielsen, N. (red.): *Sundhedspædagogik for praktikere*. 4. udgave. Munksgaard. S. 131 – 153 (22 s.)
- Saugstad, T. & Gabrielsen, N. (2021): Kap. 10, Handlebarrierer og handlerum. I: Saugstad, T., Gabrielsen, N. (red.): *Sundhedspædagogik for praktikere*. 4. udgave. Munksgaard. S. 219-239 (20 s.)
- Lehn, S. (2020): Kritisk-analytisk refleksion som pædagogisk metode til udvikling af tværprofessionalitet. I: Tejmers, J. W., Lind, J (red.): *Pædagogik for sundhedsprofessionelle*. 3. udgave, 1. oplag, Gads Forlag, s. 155-70 (15 s.)
- Vedtofte, J. (2020): Patientuddannelse – fra compliance til self efficacy. I: Tejmers, J. W., Lind, J (red.)*: Pædagogik for sundhedsprofessionelle*. 3. udgave, 1. oplag, Gads Forlag, s. 143-152 (9 s.)

Supplerende litteratur:

- Romain, S. J. (2013): *Pharmaceutical health care and Inuit language communications in Nunavut, Canada*. International Journal of Circumpolar Health, 72(1), 21409.
- Thorsen, H., Witt, K. & Brodersen, John. (2012*). For mange svære ord i skriftlig kommunikation fra sundhedsvæsenet*. Ugeskrift for læger, Årg. 174, nr. 14: pp. 925−930. Link (Besøgt 02-03-2026)

Filosofi og etik

Mål:
At den studerende opnår viden om filosofiske og etiske grundopfattelser både inden for teoretisk og praktisk filosofi og etik samt kan reflektere, analysere, diskutere, argumentere og indgå i beslutningstagen i forhold til sygeplejefaglige og mellemmenneskelige etiske dilemmaer.

Indhold:
Teoretisk filosofi, erkendelsesfilosofi, logik og argumentationsteori. Praktisk filosofi relateret til sundheds- og sygeplejeområdet. Centrale etiske grundpositioner og begreber. Sygeplejeetiske retningslinjer anvendt i forhold til konkrete tidsaktuelle problematikker/dilemmaer inden for sundhedsfeltet.

Omfang: 24 lekt.
Pensum: 179 sider

Litteratur:

- Olesen, I., & Larsen, C. V. L. (2025). Peqqissuserput: A theoretical research model starting from a place of strengths to support Kalaallit Inuit communities to thrive. *Journal of Community Systems for Health*, *2*(2). https://doi.org/10.36368/jcsh.v2i2.1286

- Sygeplejeetisk Råd. (2017): Etisk Refleksion i Sygepleje. Link (12 s.) (Besøgt 02-03-2026)
- Birkler, J. (2023): Indledning – Når menneskelighed er et arbejde. I: Birkler, J. (red.): *Omsorg – Når menneskelighed er et arbejde*. 1. udgave, 1. oplag, Munksgaard Danmark. S. 13-17. (5 s.)

- Birkler, J. (2019): Hvad er etik? I: Birkler, J. (red.): *Etik en grundbog*. 1. udgave, 1.oplag, Munksgaard Danmark. S. 15-43 (28 s.)
- Landstingsforordning om patienters retstilling. Lovgivning nr. 6 af 31. maj 2001. Link (5 s.) (Besøgt 02-03-2026)
- Pedersen, J.B.W. (2022): Etik og patientinddragelse. I: Falch, L. Aa. & Bøgeskov, B. O. (2022): *Etik i sygeplejen*. 1. udgave, 1. oplag, FADS forlag s. 80-94 (14 s.)
- Olesen, I. et al. (2020): Kap. 4 Brugernes stemmer. I: Olesen, I. et al. Brugernes oplevelse af det grønlandske sundhedsvæsen – en pilotundersøgelse. Statens Institut for Folkesundhed; s. 26-45 (20 s.) Brugernes oplevelse af det grønlandske sundhedsvæsen: En pilotundersøgelse - Syddansk Universitet (Besøgt 02-03-2026)

Filosofidelen:

- Thorgård, Keld (2012): Patientperspektivets epistemologi. I: Martinsen, B. m.fl. (red.): *Patientperspektivet – En kilde til viden*. Munksgaard, s. 31-46 (15 s.)
- Birkler, J. (2019): Etiske værdier. I: Birkler, J. (red.): *Etik en grundbog*. 1. udgave, 1.oplag, Munksgaard Danmark. S. 71-96 (25 s.)
- Birkler, J. (2019): Etiske teorier. I: Birkler, J. (red.): *Etik en grundbog*. 1. udgave, 1.oplag, Munksgaard Danmark. S. 99-151 (52 s.)
- Wistoft, K.: Værdier og mening med sundhed. I: Simovska, V., Jensen, J. M. (2012): *Sundhedspædagogik i sundhedsfremme*. Gads Forlag, s. 107-121 (15 s.)
- Inuit Circumpolar Council. (2022). *Circumpolar Inuit Protocols for Equitable and Ethical Engagement.* Link (02.07.2026): https://www.inuitcircumpolar.com/project/circumpolar-inuit-protocols-for-equitable-and-ethical-engagement/

Religion

Mål:

- kan beskrive forskellige åndelige ritualer i forbindelse med fødsel, liv og død.
- Opnå viden og reflektere over eksistentielle menneskelige spørgsmål og problemer i den enkelte patients religiøse opfattelse.

Indhold:
Religionsfilosofi og religion. Åndelige og eksistentielle værdier og livsanskuelser. Konkrete anvisninger på varetagelse af åndelige ritualer som f.eks. nøddåb og udsygning.

Omfang: 8 lekt.
Pensum: 50 sider
Obligatorisk studieaktivitet: De studerende skal i grupper analysere en case og efterfølgende præsentere deres refleksioner for holdet.

Litteratur:
Del 1

- Arnaert, A., Schaack, G. (2006): Cultural awareness of Inuit patients' experiences with emergency nursing care. Accident and emergency nursing, 14(2), 97-103. (4 s.)
- Danske Multidisciplinære Cancer Grupper (DMCG). (2023): Kliniske retningslinjer: Eksistentielle og åndelige aspekter i palliativ indsats. Link (Besøgt 02-03-2026) (4 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Integreringen af patienter fra andre kulturer på hospitalet. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 136- 153. (17 s.)

- Rasmussen, J. (2012): Det muslimske mindretal og deres religion. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 140-141 (2 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Sproglige problemer og manglende kendskab til sygehusets rutiner. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 152-153 (3 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Hinduisme blandt tamiler. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 154-155 (3 s.)

Del 2

- Rasmussen, J. (2012): Den kristne dåbsbekendelse og islams 5 søjler. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 142-145 (3 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Forskellige forskrifter. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 146-147 (2 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Overgangsritualer. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 148-151 (3 s.)
- Viftrup, D. T., Køster, A., & Hvidt, N. C. (2021). "At holde noget helligt" – religionspsykologiske perspektiver på, hvordan fagprofessionelle kan drage omsorg for og understøtte kriseramte menneskers åndelighed og tro. *Dansk Tidsskrift for Teologi Og Kirke*, *48*(1), 39–59. Hentet fra https://tidsskrift.dk/dttk/article/view/125478

Supplerende litteratur:

- Trialog: Åndelig omsorg. Sygeplejersken: Fag & Forskning, Årgang 2018, nr.3. Link (Besøgt 02-03-2026) *Der er tre spændende og korte artikler i denne udgave, som I kan finde på linket.*

Sociologi og antropologi

Mål:

- anvende og forholde sig til udvalgte sociologiske teorier og begreber i en sygeplejefaglig, kulturel og samfundsmæssig kontekst.
- Anvende sociologiske og antropologiske metoder
- udvise en kritisk reflekteret, samfundsvidenskabelig forståelse i sygeplejefaglige problemstillinger og kunne relatere det til en samfundsmæssig og kulturel sammenhæng.

Indhold:
Der undervises i sociologiske teorier, begreber og metoder, som er centrale for at kunne forstå og udøve sygepleje i en social, kulturel og samfundsmæssig kontekst. Social struktur og helbred, levevilkår og helbred, befolkningens helbredsforhold i kulturelt, historisk og aktuelt perspektiv. Social ulighed i sundhed, samfundsmæssige udviklingstendenser og ændringer i sygdomsmønstre og dødsårsagsmønstre. Yderligere undervises der i antropologiske metoder. Individ, gruppe, stat, kultur og sundhedspolitik vil indgå.

Omfang: 16 lekt.
Pensum: 107 sider

Litteratur:
Antropologi:

- Kristiansen, S., & Krogstrup, H. K. (2015). Kapitel 1 Observationsmetodens historie og rødder. I: *Deltagende observation* (2. udg., s. 23-39). Hans Reitzels Forlag
- Kristiansen, S., & Krogstrup, H. K. (2015). Kapitel 2 Observationsmetoden og dens former. I: *Deltagende observation* (2. udg., s. 44-64). Hans Reitzels Forlag
- Kristiansen, S., & Krogstrup, H. K. (2015). Kapitel 5 Faser og trin i deltagende observation. I: *Deltagende observation* (2. udg., s. 124-162). Hans Reitzels Forlag
- Schlütter, MM. (2019): *At rejse for at leve: En etnografisk skildring af ældres rejse for at få behandling i det grønlandske sundhedsvæsen*. Omsorg. Nordisk tidsskrift for palliativ medisin*,* 36*(3), 18*-23. [2]. (5 s.) Link (Besøgt 02-03-2026)

Sundhedssociologi:

- Huniche, L., Kristensen, F. (2018): *Brugerinddragelse som rationale og styringsform i sundhedspraksis*. I: Andersen & Timm (red.): *Sundhedssociologi - En grundbog*. S. 243-260. (17 s.)
- Kryger Pedersen, I. (2018): *Michel Foucault*. I: Andersen & Timm (red.): *Sundhedssociologi - En grundbog*. s. 29-44. (15 s.)
- Larsen, K. (2018): *Pierre Bourdieu*. I: Andersen & Timm (red.): *Sundhedssociologi - En grundbog*. s. 49-76. (27 s.)
- Kristiansen, S., Hviid Jacobsen, M. (2018): *Erving Goffman*. I: Andersen & Timm (red.): *Sundhedssociologi - En grundbog*. s. 155-171. (16 s.)
- Timm, H., Tanggaard Andersen P. (2018): *Indledning*. I: Andersen & Timm (red.): *Sundhedssociologi - En grundbog,* s. 11-23. (12 s.)
- Der kan komme et par eller nogle kapitler eller artikler mere, siderne kommer på læseplan. Supplerende litteratur

Kulturnatten

Obligatorisk studieaktivitet: Deltagelse i Instituttets arrangement på Kulturnatten er obligatorisk. Holdets særskilte aktiviteter, som bl.a. vil være fremvisning af 5. semesters projekt i form af en poster. Dette planlægges sammen med underviser i januar. Posteren der laves til kulturnatten, præsenterer projektets foreløbige resultater.

Ekstern prøve i 5.semester

Sygeplejeteori, epidemiologi og miljømedicin, folkesundhed, sociologi og antropologi, filosofi, etik og religion, pædagogik og videnskabsteori og forskningsmetodologi

Formål

At den studerende:

- Demonstrere evne til i gruppesamarbejde at behandle et selvvalgt folkesundhedsproblem inden for klinisk sygepleje i forhold til sundhedsfremmende, forebyggende eller rehabiliterende sygepleje
- Kan identificere sygeplejeetiske problemstillinger og argumentere for den sygeplejefaglige relevans
- Demonstrere evne til at analysere og diskutere folkesundhedsproblemer i tværfaglige og tværsektorielle perspektiver i henhold til prøvens fagområder.

Rammer

Den eksterne prøve er en skriftlig gruppeopgave med efterfølgende mundtlig fremlæggelse og eksamination.
I starten af 5. semester introduceres der til prøven, og der etableres grupper på 3 – 5 studerende. Grupperne udarbejder en gruppekontrakt og plan for arbejdsprocessen. Processen understøttes af vejlederen. På baggrund af den skriftlige opgave udarbejdes en poster, der fungerer som udgangspunkt for den mundtlige præsentation.

Vejledning

Der tildeles en vejleder, som skal godkende problemstillingen. Vejlederen er en underviser ved instituttet og fungerer også som eksaminator.
Vejledning aftales efter behov. Hver gruppe har mulighed for 5 lektioners vejledning.

Produktkrav

Den skriftlige opgaves omfang udgør 48.000 – 60.000 anslag svarende til 20 – 25 sider.
Redaktionelle retningslinjer og Etiske retningslinjer for opgaveskrivning skal følges.
Hver studerendes bidrag til opgaven er på 7200 anslag svarende til 3 sider. I opgaven skal det tydeligt fremgå, hvilke dele den enkelte studerende har udarbejdet.
Resumé på maksimum 1200 tegn er ikke inkluderet i det samlede antal anslag.
Der skal henvises til 700 siders pensumlitteratur og minimum 200 siders selvvalgt litteratur.

Aflevering

Tidspunkt for aflevering og fremlæggelse fremgår af skemaet for undervisning.
Afleveres i WISEflow.

Kriterier for vurdering

Der vil gives en individuel karakter på baggrund af en samlet vurdering af den skriftlige gruppeopgave, posterpræsentationen og den individuelle mundtlige eksamination ud fra prøvens kriterier. Karakteren afgives, når alle gruppens medlemmer er eksamineret.

Bedømmelse**:** GGS-skala
Ekstern censur

Fremgangsmåde og mål for prøven

Den skriftlige opgave

Generativ AI må anvendes til idéudvikling og forbedring af sprog/formuleringer. Brug af AI skal altid angives i metodeafsnittet med en beskrivelse af anvendelsen, også når AI kun har været anvendt til sproglig bearbejdning. Der henvises til Ilisimatusarfiks retningslinjer for brug af generativ AI i eksamensopgaver.

Resumé:

- Kort gengivelse af projektets hovedpunkter i et resumé på dansk. Resuméet placeres efter indholdsfortegnelsen og tæller ikke med i det samlede antal anslag. Det må max fylde 2400 antal anslag med mellemrum.

Indledning:

- Der redegøres for udvalgte sygeplejefaglige problemstillinger samt deres kontekst ud fra semesterets temaer.
- Der argumenteres for en afgrænsning til en udvalgt sygeplejefaglig problemformulering

Metode- og teoriafsnit:

- Redegørelse for den videnskabelige tilgang
- Systematisk litteratursøgning. Beskriv, hvor I har søgt litteratur, med hvilke søgekriterier (inklusion og eksklusion) og søgeord. Søgeprofilen vedlægges som bilag.
- Der foretages kvalitetsvurdering af de udvalgte videnskabelige artikler med fx VAKS eller CASP (kvalitetsvurdering vedlægges som bilag).
- Dataindsamlingsmetode. Beskriv den empiri der anvendes i jeres projekt.
- Begrundet valg af teori og begreber der bruges til at analysere med.
- Analysestrategien beskrives.
- Filosofiske og etiske overvejelser i forhold til den valgte fremgangsmåde præsenteres.

Analyse:

- Afsnittet indeholder en bearbejdning og analyse af undersøgelsens empiri. Analysen gennemføres med henblik på at besvare opgavens problemformulering.

Diskussion:

- Der foretages en metode- og resultatdiskussion. Afsnittet indeholder en kritisk vurdering af metode -, teori-, empirivalg samt en diskussion af resultaterne fra analysen.

Konklusion:

- Konklusionen er en sammenfatning af fundene fra analyse og diskussion. Der gives et samlet svar på problemformuleringen.

Perspektivering:

- Der perspektiveres i forhold til klinisk praksis.

Litteraturliste

Opgaven skal overholde de redaktionelle krav, der er i forbindelse med opgaveskrivning på sygeplejestudiet på Peqqissaanermik Ilisimatusarfik / Institut for Sundhed og Natur.

Den mundtlige eksamination

Den mundtlige eksamination afholdes som først en gruppepræsentation og dernæst en individuel præsentation samt eksamination:

- 10-15 min: Gruppen præsenterer deres poster for eksaminator og censor, 3 min. til hver studerende. Hver studerende præsenterer en del af posteren.
- 20 min: Individuel del fordelt på 5 min oplæg fra studerende og efterfølgende 15 min eksamination.
- 15 min til votering og tilbagemelding til den studerende. Karakteren afgives, når alle gruppens medlemmer er eksamineret.